

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 74/2015
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 31^{ης} Μαρτίου 2015**

Σύνθεση

- Πρόεδρος** : Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
- Μέλη** : Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Μακαρονίδης και Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.
- Εισηγήτρια** : Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.
- Αριθμός ερωτήματος** : Το υπ' αριθμ. πρωτ. οικ.1802/12-3-2015 έγγραφο της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής).
- Περίληψη ερωτήματος** : Εάν τα *repos* αποτελούν καθ' οιονδήποτε τρόπο τίτλους του Δημοσίου, προκειμένου η Επιτροπή Ανταγωνισμού να έχει την δυνατότητα κατά την ουσιαστική εκ μέρους της εκτίμηση των πραγμάτων και σύμφωνα με τις διατάξεις, που διέπουν την λειτουργία της, να επενδύσει σ' αυτούς τους τίτλους τα χρηματικά της διαθέσιμα.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως :

I. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού στο υπ' αριθμ. οικ. 1802/12-3-2015 έγγραφο ερώτημά της εκθέτει ότι: «Με το υπ' αριθ. 333/27.2.2015 έγγραφό του ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.) και με τελικούς αποδέκτες και φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, στους οποίους περιλαμβάνεται η Επιτροπή Ανταγωνισμού, προτρέπει, για τον εξορθολογισμό και την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση και διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, να επενδύουν τα διαθέσιμα σε βραχυχρόνιες πράξεις διαχείρισης ταμειακής ρευστότητας (*geros*) υπό λίαν συμφέροντες όρους και ζητεί από όσους φορείς επιλέγουν την προαναφερόμενη πρόταση, να μεταφέρουν τα ποσά για τα οποία ενδιαφέρονται στους οικείους λογαριασμούς στην Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου στη συνέχεια ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ. να προβεί στη σύναψη των πράξεων *geros*. Η Επιτροπή βρίσκεται προ διλήμματος διότι έχει ένα σεβαστό ποσό χρημάτων, τα οποία από ετών έχει συγκεντρώσει για την αγορά κτηρίου, ...

Όμως, με βάση ρητή διάταξη του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής (άρθρο 49 της υπ' αριθ. 117/16.1.2013 Απόφασης ΦΕΚ 54/Β'), «Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής τα χρηματικά διαθέσιμα του ειδικού λογαριασμού για την αποδοτικότερη διαχείρισή τους, μπορεί να κατατίθενται σε προθεσμιακή κατάθεση ή και να επενδύονται σε τίτλους Δημοσίου.

Ενόψει του υφιστάμενου αυτού καθεστώτος που διέπει την Επιτροπή, γεννάται το ερώτημα, εάν τα *geros* αποτελούν καθ' οιονδήποτε τρόπο τίτλους του Δημοσίου για να έχει την ευχέρεια η Επιτροπή να «σπάσει» την υφιστάμενη προθεσμιακή κατάθεση τρίμηνης διάρκειας με λήξη τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους και να τα θέσει στη διάθεση της κατά τα ανωτέρω Δημόσιας Υπηρεσίας για να καλύψει μέρος των αναγκών του Δημοσίου ενόψει της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας στην οποία βρέθηκε, με την χορήγηση ισόποσης αξίας *geros*».

II. A. 1. Στο άρθρο 5 παρ. 1 (:έκδοση άυλων τίτλων) του Ν. 2198/1994 «Αύξηση αποδοχών δημοσίων υπαλλήλων εν γένει, σύναψη δανείων, υπό του Ελληνικού Δημοσίου και δημιουργία στην Τράπεζα της Ελλάδος Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Άυλοι Τίτλοι) και

άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 43) ορίζεται ότι : *«Το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να δανείζεται κατά τις διατάξεις του παρόντος και άνευ εκδόσεως αξιογράφων (ομολόγων, εντόκων γραμματίων κ.λπ.) από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα οποία έχουν κατά το νόμο την ευχέρεια να ασκούν ανάλογες εργασίες».*

2. Περαιτέρω, στην παράγραφο 2 εδ. β' του ανωτέρω άρθρου (όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.8 άρθρου 15 του Ν.2469/1997) ορίζεται ότι: *«Τα δάνεια και οι υποδιαίρέσεις τους (τίτλοι) παρακολουθούνται δια λογιστικών εγγραφών στο Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών (το Σύστημα), που συνιστάται με το παρόν άρθρο και του οποίου διαχειριστής είναι η Τράπεζα της Ελλάδος. ...».*

Β. Στο άρθρο 36 (:Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2469/1997) του Ν. 4320/2015 «Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των Κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 29/19.3.2015) ορίζεται ότι : *«Η περίπτωση ζ' της παρ. 11 του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 αντικαθίσταται ως εξής:*

[“ζ. Τα κεφάλαια που κατατίθενται από τα Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. στην Τράπεζα της Ελλάδος σε λογαριασμούς ταμειακής διαχείρισης, δύναται να επενδύονται στο σύνολό τους σε συμβάσεις αγοράς ή πώλησης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου με σύμφωνα επαναπώλησης/επαναγοράς με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο (repos, reverse repos, buy/sell back, sell/buy back). Σε περίπτωση κεφαλαιακών ζημιών των Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. από την για οποιονδήποτε λόγο μη προσήκουσα και ιδίως μη έγκαιρη ή μη ολοσχερή εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου ως αντισυμβαλλομένου σε συμβάσεις αγοράς ή πώλησης με σύμφωνα επαναγοράς, το Ν.Π.Δ.Δ. ή ο Α.Φ. που υπέστη τη ζημία έχει απευθείας αξίωση αποζημίωσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου”.

Η ως άνω διάταξη ισχύει από 17.3.2015»].

III. Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

Σύμβαση επενδύσεως σε τίτλους του Δημοσίου με δικαίωμα επαναγοράς αποτελεί σύμβαση αναφερόμενη σε REPOS (ΑΠ 558/2013, 1443/2012, 144/2012).

Με το θεσμό των άυλων τίτλων παρέχεται η δυνατότητα στο δημόσιο να δανείζεται «και άνευ εκδόσεως αξιόγραφων (ομολόγων, εντόκων γραμματίων κ.λπ.), κατ' άρθρο 5 παρ. 1 του Ν 2198/1994. Πρόκειται για τη λεγόμενη απούλοποίηση ή αξιογραφική απεγχάρτωση, κατά την οποία το δικαίωμα αποσυνδέεται από το έγγραφο, ώστε αυτό να μην απαιτείται για την άσκηση ή τη μεταβίβαση του δικαιώματος. Η άσκηση των δικαιωμάτων από τους άυλους τίτλους γίνεται με τη τεχνική των λογιστικών ηλεκτρονικών εγγράφων στο «Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών», του οποίου διαχειριστής είναι η Τράπεζα της Ελλάδος (άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 2198/1994). Οι επενδυτές αποκτούν τους τίτλους από τους «φορείς», δηλαδή από νομικά (πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα) ή φυσικά πρόσωπα, που επιλέγονται από το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρο 6 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν 2198/1994). Η απόκτηση του άυλου τίτλου ολοκληρώνεται με μεταφορά (πίστωση) του αντίστοιχου ποσού στο λογαριασμό του δικαιούχου κατ' άρθρο 6 παρ. 4 του Ν. 2198/1994 (ΕφΑΘ 3237/2010).

Ως προς την λειτουργία των repos στην χρηματοπιστωτική αγορά (και υπό το πρίσμα των ισχυουσών διατάξεων προ της αντικαταστάσεως της παρ. 11 του άρθρου 15 του ν. 2469/1997 με το άρθρο 36 του Ν. 4320/2015) οι, υπό των σχετικών διατάξεων, προβλεπόμενοι "άυλοι τίτλοι", συνιστώντες υποδιαιρέσεις των δια λογιστικών εγγραφών συναπτομένων υπό του Ελληνικού Δημοσίου δανείων, εμπίπτουν στην ευρύτερη κατηγορία των χρηματοπιστωτικών τίτλων. Οι συμβάσεις πωλήσεως τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (Repurchase agreements - χάριν συντομίας Repos) αποτελούν συμβάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 513 επ. ΑΚ (βλ. Ψυχομάνη, Τραπεζικό Δίκαιο -Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, έκδοση Ε', σελ. 79 επ.). Αντικείμενο των συναλλαγών Repos, όπως αυτές έχουν αναπτυχθεί στην ελληνική τραπεζική και χρηματιστηριακή πρακτική, είναι τίτλοι σταθερού εισοδήματος του δημοσίου και συγκεκριμένα έντοκα γραμμάτια και ομόλογα (ΠολΠρθεσ 24377/2003, με τις εκεί παραπομπές).

IV. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδότησε, ομοφώνως, ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει την δυνατότητα, κατά την ουσιαστική εκ μέρους της εκτίμηση των πραγμάτων και σύμφωνα με τις διατάξεις, που διέπουν την λειτουργία της, να επενδύσει τα χρηματικά της διαθέσιμα σε *repos*, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση αυτή θα γίνει σε "άυλους" τίτλους με συμφωνία επαναγοράς (*repos*), που εκδίδονται για την σύναψη δανείων υπό του Ελληνικού Δημοσίου. _

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 2-4-2015
Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσανέα
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αδαμαντία Καπετανάκη
Νομική Σύμβουλος του Κράτους